

Stephen King

TISTO

PRVA KNJIGA

prevedel
Marko Košan

*To knjigo hvaležno posvečam svojim
otrokom. Moji mama in žena sta me
naučili, kako postati človek. Moji otroci so
me naučili, kako postati svoboden.*

*NAOMI RACHEL KING, štirinajst let;
JOSEPH HILLSTROM KING, dvanajst let;
OWEN PHILIP KING, sedem let.*

*Otroci, knjige so resnica znotraj laži in
resnica te knjige je preprosta:
čarovnija obstaja.*

*»This old town been home long as I remember
This town gonna be here long after I'm gone.
East side west side take a close look 'round her
You been down but you're still in my bones.«*

The Michael Stanley Band

*»Stari prijatelj, kaj neki iščeš?
Po toliko letih si prišel
s podobami, ki si jih negoval
pod tujim nebom,
daleč stran od doma.«*

Giorgos Seféris

»Out of the blue and into the black.«

Neil Young

PRVI DEL

Senca prej

*»Začenja se!
Popolnosti se izostrujejo,
v soncu širi cvet svoje pisane rožne liste,
a čebelji jezik jih ne doseže.
Pogrezajo se s krikom nazaj v ilovico
– saj je to krik, ki se plazi po njih,
ko drhte venejo in se izgublajo ...«*

William Carlos Williams, Paterson

»Born down in a dead man's town.«

Bruce Springsteen

1. poglavje PO POPLAVI (1957)

1

Groza, ki se ne bo končala še naslednjih osemindvajset let, če se sploh kdaj bo, se je, kolikor vem in lahko povem, začela z ladjico iz časopisnega papirja, ki je nabrekla od dežja plavala po obcestnem kanalu.

Ladjica se je gugala, nagnila se je na stran in se spet vzravala, hrabro se je zapeljala prek zahrbtnih vrtincev in se spustila nizdol po Ulici Witcham proti prometni signalizaciji na križišču z Jacksonovo ulico. Tri navpično postavljene luči na vseh štirih straneh semaforja so bile tega jesenskega popoldneva leta 1957 zavite v temo, enako tudi hiše na obeh straneh ceste. Že cel teden je enakomerno deževalo, pred dvema dnevoma je tudi zapihalo. V večini derryjskih četrti je tedaj zmanjkalo elektrike in do danes se še ni vrnila.

Majhen fantič v rumeni pelerini in rdečih škornjih je veselo tekal ob plavajoči ladjici. Dež še ni ponehal, vendar je končno začel slabeti. Škrebljal je po kapuci dečkovega rumenega dežnega plaščka in v njegovih ušesih je odmeval kot kapljice, ki se odbijajo od strehe lesene vrtnete ute ... Znan, skoraj domač zvok je bil. Dečku v pelerini je bilo ime George Denbrough. Šest let mu je bilo. Njegov brat William, ki so ga na derryjski osnovni šoli vsi poznali po vzdevku Jecljavi Bill (tudi učitelji, a ga tako niso nikoli imenovali v njegovi prisotnosti), je bil doma, kjer je izkašljeval še zadnje znake zoprnega prehlada. To jesen, leta 1957, osem mesecev, preden se je začela resnična groza, in osemindvajset let pred končnim obračunom, je bil Jecljavi Bill star deset let.

Bill je izdelal ladjico, ob kateri je sedaj tekal George. Izdelal jo je v postelji, ko se je sede naslonil na kup blazin, medtem

ko je njuna mama za klavirjem v dnevni sobi igrala *Za Elizo* in je dež neumorno pral okenska stekla v spalnici.

Ulica Witcham je bila, v smeri križišča z ugasnjenim semaforjem približno na tri četrt poti navzdol, s sodi in štiri-mi, oranžno pobarvanimi lesenimi kozami zaprta za promet. Prek vsake od koz je bilo s šablono izpisano KOMUNALNO PODJETJE DERRY. Za njimi se je deževnica razlivala prek jarkov, zamašenih z vejami, gruščem in velikimi lepljivimi kupi jesenskega listja. Voda je s tlaka najprej nedolžno grebla drobne koščke, že tretji dan deževja pa je iz njega trgala izdatne kose. Do poldneva četrtega dne so se velike gmote asfaltne ulične prevleke prekopicemale kot miniaturni rafti prek brzic. V tistem trenutku so se mnogi prebivalci Derryja začeli nervozno šaliti in govoriti o Noetovi barki. Delavcem Komunalnega podjetja je uspelo, da je Jacksonova ulica ostala odprta, Ulica Witcham pa je bila s postavitvijo lesenih ovir neprehodna vse do mestnega središča.

• 12

Toda vsi so bili mnenja, da je najhujše mimo. Kenduskeaški potok se je penil tik pod vrhom brežin v močvirnem predelu Pušče in le nekaj centimetrov pod betonskimi stranicami ozkega Kanala, v katerem je prečkal mestno središče. Skupina mož, med njimi je bil tudi Zack Denbrough, Georgeov in Billov oče, je ravnokar odstranjevala vreče s peskom, ki so jih le dan prej v panični naglici zložili na kup. Včeraj je bilo videti, da sta poplava in posledično škoda neizbežni. Bog ve, da se je zgodilo tudi že prej: katastrofalne poplave leta 1931 so za sabo pustile milijonsko škodo in skoraj dva ducata žrtev. To je bilo davno, a so bili ljudje, ki so se tega spominjali in opominjali mlajše, še živi. Eno izmed žrtev naraslih vod so našli skoraj petdeset kilometrov bolj vzhodno, v Bucksportu. Ribe so nesrečnemu možaku požrle oči, tri prste, penis in večino levega stopala. V rokah, kolikor mu jih je še ostalo, je stiskal volan svojega forda.

Sedaj se je reka umaknila in ko bodo zgradili še novi jez bangorske hidroelektrarne, ne bo več predstavljal grožnje.

Tako je vsaj govoril Zack Denbrough, ki je bil tam zaposlen. Ostali pa ... hja, s poplavami kdaj v prihodnosti se niso ubadali. Pomembno je bilo rešiti nastalo situacijo, ponovno vzpostaviti električno napajanje in čim prej pozabiti vse skupaj. Takšna pozaba tragedij in tragičnih dogodkov je bila v Derryju skoraj način življenja, kar bo sčasoma spoznal tudi Bill Denbrough.

George se je ustavil takoj za leseno cestno oviro na robu globokega jarka, ki ga je voda izdolbla v asfaltno prevleko Ulice Witcham. Ta kotanja je ulico prečkala v domala natančni diagonali, ki se je končala na drugi strani ceste, skoraj dvanajst metrov nižje dol po klancu od mesta na desni strani, kjer je stal sedaj. Glasno se je smejal – zvok osamljenega otroškega veselja je bil svetel žarek v tistem sivem popoldnevu – ko je vrtinčenje deroče vode odneslo njegovo papirnato ladjico prek miniaturnega strmega prepada, ki se je izoblikoval v raztrganem asfaltu. Voda je vztrajno poglabljala kanal, ki je tekkel po prečnem useku, in njegova ladjica je potovala z ene strani ulice na drugo, tok pa jo je nosil tako hitro, da je moral George napeti vse moči, da jo je v teku lahko dohajal. Blatna voda je brizgala izpod njegovih škornjev, zaponke na njih pa so razposajeno žvenketale, ko je George Denbrough tekkel nepričakovani smrti naproti. In občutek, ki ga je napolnjeval v tem trenutku, je bila čista in preprosta ljubezen do brata Billa ... ljubezen in kanček obžalovanja, da Bill ni mogel biti zraven in mu bo lahko vse skupaj le opisal, kot bi znal to narediti on, če bi bili njuni vlogi v tistem trenutku zamenjani. Bill je izvrstno bral in pisal, a George je vedel, čeprav mu je bilo komaj šest let, da to ni bil edini razlog, zaradi katerega je za svoje pisne izdelke vselej dobival petice in so učitelji tako zelo cenili njegove sestavke. Sposobnost pripovedovanja je bila le ena od stvari. Bill je znal odlično opazovati.

Ladjica je skoraj švignila skozi prečni kanal. Izdelana je bila iz iztrgane strani derryjskih *Novic* z malimi oglasi, ampak George si jo je zamišljal kot torpedni čoln iz vojnih filmov,

kakršne je včasih gledal skupaj z Billom na sobotnih matinejah v derryjskem kinu. Vojne filme z Johnom Waynom, ki se bori proti Japoncem. Voda je s premca ladjice iz časopisnega papirja špricala na obe strani, ko si je hitro utirala pot naprej, in nazadnje dosegla odtočni kanal na levi strani Ulice Witcham. Čez svežo razpoko v asfaltu je na tistem mestu pljusknil nov potoček, ki je oblikoval precej velik vrtinec, in zdelo se mu je, da se bo ladjica potopila in prevrnila. Nevarno se je nagnila, George pa se je razveselil, ko je videl, da se je vzravnala, se obrnila in se divje pognala proti križišču. George se je podvizal, da bi jo dohitel. Nad njegovo glavo je silovit sunek oktobrskega vetra zamajal drevesa, na katerih so jih letos še posebej neusmiljeni viharji že povsem razbremenili teže obarvanega listja.

2

V postelji, z lici, ki so še žarela od vročine (ampak temperatura je, podobno kot Kenduskeaški potok, že začela upadati), je Bill dokončal ladjico. A ko je George iztegnil roko, da bi jo zgrabil, jo je Bill še vedno držal tako, da je ni mogel doseči.

»Z-Zdaj mi daj še p-p-parafin.«

»Kaj pa je to? Kje pa je?«

»Tam je, na pu-pu-polici v kleti, ko p-prideš dol,« je rekel Bill. »V škatli, na kateri p-piše Guh-Guh-Hulf ... Gulf. Prinesi mi jo, in pa nož, in sk-skledico. In š-škatlenco uži-uži-vžigalic.«

George je šel in ubogljivo prinesel vse našteto. Slišal je mamo, kako igra klavir, zdaj ne več *Za Elizo*, temveč nekaj drugega, česar ni tako zelo maral ... Nekaj, kar je zvenelo dolgočasno in nervozno. Slišal je tudi dež, ki je enakomerno udarjal ob kuhinjska okna. To so bili pomirjajoči glasovi, misel na klet pa ni bila niti malo takšna. Kleti ni maral. Ni maral hoditi po stopnicah navzdol v klet, saj si je vedno predstavljal,

da nekaj preži spodaj v temi. To je bilo trapasto, seveda, tako je govoril njegov oče, tako je govorila njegova mama in, kar je bilo še bolj pomembno, tako je govoril *Bill*, ampak vseeno ...

Ni maral trenutka, ko odpreš vrata in prižgeš luč, saj se mu je vselej zdelo – bilo je tako neumno, da ni upal povedati nikomur – da bo njegovo dlan, ko se bo stegnil k stikalu, nalahno prekrila grozna krempljasta šapa ... in ga potegnila navzdol v temo, ki je zaudarjala po zemlji in vlagi in neopredeljivem smradu gnijoče zelenjave.

Butasto! Razni stvori s kremplji vendar niso obstajali, ničesar dlakastega in zlobno ubijalskega ni bilo. Tu in tam se komu zmeša in pobije veliko ljudi, kot včasih poroča Chet Huntley na večernih novicah. Seveda so bili tudi komunajzarji, ampak nobene čudaške pošasti ni bilo, ki bi živela v njihovi kleti. Vendar je misel kar ždela tam v njegovi glavi. V neskončnih trenutkih, ko je z desnico tipal za stikalom in se z levico, kot v smrtnem krču, oklenil vratnega podboja, se mu je zdelo, da je vonj iz kleti postal tako močan, da je prekril vse drugo. Vonj po zemlji in vlagi in davno razpadli zelenjavi je neizbežno in nezmotljivo vseboval še nek drug vonj, vonj po pošasti ... vonj kot apoteoza vseh pošasti, kar jih je. Bil je vonj po nečem, česar ni znal imenovati: vonjalo je kot Tisto ... kar prihuljeno, pritajeno čaka, da se bo sprožilo. Stvor, ki lahko požre vsakogar, še posebej pa je lačen mesa majhnih dečkov.

To jutro je odprl vrata in neskončno dolgo tipal za stikalom, medtem ko je v običajnem smrtnem krču stiskal podboj ... s priprtimi očmi, s konico jezika, ki mu je molela iz kotička ust kot koreninica, ki med sušo mučno išče kapljo vode. Smešno? Seveda! Pa še kako! *Poglej ga, no ... Georgie! Georgie se boji teme! Res je še pravi dojenček!*

Zvok klavirja je prihajal iz prostora, ki mu oče pravi dnevna soba, medtem ko ga mama imenuje salon. Slišati je bilo kot glasba iz drugega sveta, daleč stran, kakor najbrž sliši govorjenje in smeh s prenapolnjene poletne plaže izmučeni

plavalec, ko se pod gladino bori z nenadnim močnim podvodnim tokom.

Prsti so našli stikalo! Končno! Pritisnili so ...

... in nič. Luč se ni prižgala.

Oh, zaboga! Elektriika!

George je potegnil roko k sebi, kot bi jo pred tem vtaknil v košaro polno kač. Odmaknil se je od odprtih kletnih vrat, v prsih mu je razbijalo. Zmanjkalo je elektrike, seveda ... Pozabil je, da je zmanjkalo elektrike. O marička! Kaj pa zdaj? Ali naj gre nazaj in pove Billu, da ne more dobiti škatle s parafinom, ker je zmanjkalo elektrike in ga je strah, da ga bo nekaj zgrabilo na kletnih stopnicah, kar ni niti komunajzar niti serijski morilec, temveč stvor, še hujši od obeh? Da se bo z delom svojega razpadajočega telesa preprosto stegnil skozi režo med stopnicami in ga zgrabil za gleženj? Ta bi bila pa huda, mar ne? Drugi bi se najbrž smejali takšnemu fantaziranju, a Bill se ne bi smejal. Bill bi se razjezil. Bill bi rekel: »Odrasti že, Georgie ... Ali hočeš, da ti naredim tole ladjico, ali kaj?«

• 16

Kot bi mu bila ta misel iztočnica, se je Bill oglasil iz spalnice: »Ali si u-u-umrl tam zunaj, G-Georgie?«

»Ne, takoj prinesem, Bill,« je George takoj zaklical nazaj. Podrgnil si je roke, da bi se znebil izdajalske kurje polti in bi bile znova gladke. »Samo vodo sem šel pit.«

»No, po-pohiti že!«

Šel bo torej dol po tistih štirih stopnicah do kletne police, s srcem, ki vroče razbija v njegovem grlu, z dlakami, ki stojijo pokonci zadaj na tilniku, z vročimi očmi in mrzlimi rokami, v pričakovanju, da bodo naslednji trenutek kletna vrata za njim zanihala in se sama od sebe zaprla in zastrla belo svetlobo, ki je padala skozi kuhinjska okna. In bo zaslišal Tisto, dosti hujše od vseh komunajzarjev in serijskih morilcev na svetu, hujše od Japoncev, hujše od hunskega poglavarja Atile, hujše od strašljivih stvorov v stotih grozljivih filmih skupaj. Tisto in njegovo temačno renčanje ... Slišal bo renčanje v kratkih

blaznih trenutkih, preden bo planilo nanj in mu razparalo trebuh.

Smrad iz kleti je bil tistega dne še hujši kot običajno, najbrž zaradi poplav. Njihova hiša je stala visoko, na začetku Ulice Witcham, skoraj na vrhu grebena, zato ni bilo nevarnosti poplav, a kljub temu je bila spodaj talna voda, ki je pronicala skozi stare kamnite temelje. Vonj je bil zatohel in neprijeten in te je silil, da si dihal čim bolj plitko.

George je v največji naglici pregledoval ropotijo na polici. Stare konzerve paste za čevlje so bile tam in stare krtače, polomljena petrolejka, dve skoraj prazni steklenici čistila za steklo in stara pločevinka paste za poliranje znamke *Turtle wax*. Še sam ni vedel, zakaj ga je pločevinka tako pritegnila, da je dolgih trideset sekund, kot hipnotiziran, strmел v želvo, ki je bila narisana na pokrovu. Nato jo je potisnil v stran ... in končno zagledal, kar je iskal: pravokotno škatlo z napisom *Gulf*.

17 ■

George jo je pograbil in kolikor je mogel hitro stekel po stopnicah, saj se je nenadoma zavedel, da mu spodnji del srajce štrli izza hlač in prav ta bo gotovo kriv za njegovo pogubo: stvor v kleti mu bo dovolil, da bo prišel skoraj do izhoda iz kleti, nato pa ga bo od zadaj pograbil za zadnji konec srajce in ga potegnil nazaj in ...

Prispele je v kuhinjo in za sabo sunkovito zaprl vrata. Glasno je zaloputnilo. S hrptom se je naslonil nanje in zaprl oči. Na rokah in na čelu so se mu svetile znojne kapljice, v roki je trdno stiskal škatlo s parafinom.

Klavir je utihnil in do njega je priplaval mamin glas: »Georgie, ali lahko naslednjič še malo bolj močno zaloputneš ta vrata? Mogoče boš pa uspel razbiti nekaj krožnikov v kredenci, če se boš dovolj potrudil.«

»Oprosti, mami,« je zaklical nazaj.

»Georgie, ti zguba,« se je v spalnici oglasil Bill. To je izgovoril le potih, da ne bi slišala mama.

Georgie se je zahihital. Strahu ni bilo več; izgini! je tako enostavno, kot izgine nočna mora, ko se sicer prebudiš naježen in sopihajoč, ampak si v trenutku, ko spet začutiš telo in ugotoviš, da se v resnici nič ni zgodilo, pomirjen in začneš vse skupaj nemudoma pozabljati. Polovico je preč, še preden se noge dotaknejo tal, tri četrtine do trenutka, ko stopiš izpod tuša in se začneš brisati, vse pa dokončno izgine, ko poješ zajtrk. Vse izgine ... Do naslednjic, ko se v objemu nočne more vsi strahovi vrnejo.

Ta želva, je pomislil George, ko je stopil do predala pri pultu, kjer so bile spravljene vžigalice. *Kje sem že videl takšno želvo?*

• 18

A odgovora ni našel in se je nehal spraševati.

Iz predalnika je vzel škatlico vžigalic, z držala na steni nož (ostri rob je skrbno obrnil stran od sebe, kot ga je naučil oči), iz kredence v jedilnem kotu pa še majhno skledo. Nato se je vrnil v Billovo sobo.

»K-Kakšna rit si ti, G-Georgie,« je rekel Bill, dovolj prisrčno, in z nočne omarice odmaknil nekaj stvari, ki so se nako-pičile ob bolniški postelji: prazen kozarec, vrč z vodo, škatlo s papirnatimi robčki, knjige, mazilo proti prehladu, katerega vonj bo Billa celo življenje spominjal na hripava, vneta pljuča in smrkav nos. Tam je bil še star radijski tranzistor, s katerega pa nisi slišal Chopina ali Bacha, temveč pesmi Little Richarda ... ampak potih, čisto tiho, da je bil Little Richard skoraj povsem oropan surove in prvinske moči. Njuna mati, ki je študirala klasični klavir na Juilliardu, je sovražila rokenrol. Ne samo, da ga ni marala, prezirala ga je.

»Jaz nisem nobena rit«, je rekel George, ko se je usedel na rob Billove postelje in začel na nočno omarico zlagati reči, ki jih je prinesel.

»Seveda si,« je rekel Bill. »Čisto navadna umazana rit, to si ti.«

George si je skušal predstavljati otroka, ki ima eno samo veliko rit ter noge, ki spodaj kukajo iz nje, in se zahihital.

»Ena velika rit si, velika kot celo mesto Augusta,« je rekel Bill in se tudi sam pričel hihitati.

»Ti si pa rit, ki pokrije celo državo«, je odgovoril George. In to je oba fanta pogvalo v smeh, ki je trajal kakšni dve minuti.

Nato je sledilo šepetanje na uho tiste vrste, ki ga razumejo le majhni fantje: očitala sta si kdo ima večjo rit, čigava je bolj umazana, čigava bolj mozoljasta in tako dalje. Nazadnje je Bill izrekel eno od prepovedanih nedostojnih besed ... Georgea je obtožil, da je navadna *usrana* rit ... in spet sta se oba smejala kot zmešana. Billov smeh je prešel v divji napad kašlja. Ko je nazadnje popustil (do takrat je bil Bill v obraz že čisto moder, da je Georgea zaskrbelo), je znova utihnil klavir. Oba sta obrnila glavi v smer salona in prisluhnila, če bosta zaslišala škripanje klavirskega stola in materine nestrpne korake. Bill je zakopal obraz v pregib svojega komolca, da bi zadušil zadnje kašlje, in obenem s prstom pokazal na vrč. George mu je natočil kozarec vode, ki ga je na dušek izpil.

S klavirja se je znova zaslišala *Za Elizo*. Jecljavi Bill ni nikoli pozabil te skladbe in tudi mnogo let kasneje se mu je zaradi nje vedno znova naježila koža na rokah in po hrbtu. In mu je zastalo srce, ko se je spomnil: *Moja mama je to igrala tisti dan, ko je umrl Georgie*.

»Ali boš še kašljal, Bill?«

»Ne.«

Bill je iz škatle potegnil papirnat robček. V prsih je s hreščečim zvokom nakopičil, kar ga je tiščalo, in sluz izpljunil v robček, ga preganil in vrgel v koš za smeti ob postelji, ki je bil poln enakih zmečkanih kosov mehkega papirja. Nato je odprl škatlo s parafinom in v dlani pridržal voščeno kocko. George ga je pozorno opazoval, brez besed in vprašanj. Bill ni maral, kadar ga je George spraševal, kaj počne, toda George je sedaj že vedel, da mora držati jezik za zobmi, Bill pa mu bo, kot običajno, že razložil, kaj počne.

Bill je s kocke z nožem odrezal manjši košček parafina. Položil ga je v skledo, prižgal vžigalico in jo pritaknil k parafinu. Dečka sta opazovala rumeni plamenček, medtem ko je veter, ki se je sedaj že počasi umirjal, le še tu in tam nekoliko močnejše oškropil okensko steklo.

»Ladjico je treba impregnirati, če ne se bo takoj zmočila in potonila,« je rekel Bill. Kadar je bil sam z Georgeem, je malo manj jecljal, včasih pa sploh ni. V šoli pa, nasprotno, je bilo včasih tako hudo, da sploh ni mogel več govoriti. Besede so mu uhajale in sošolci so se v zadregi ozirali drugam, medtem ko se je Bill krčevito oprijemal robov mize, v obraz pa je bil rdeč skoraj tako kot njegovi lasje. Oči je stisnil skupaj, da so bile videti kot ozke špranje, in se trudil, da bi iz svojeglavega grla spravil kakšno besedo. Včasih, pravzaprav v večini primerov, je beseda nazadnje prišla. Bili pa so trenutki, ko se je temu enostavno uprla. Ko je bil star tri leta, ga je zbil avto in ga treščil ob zid hiše, da je bil sedem ur v nezavesti. Mama je rekla, da jeclja zaradi nesreče. Georgeu se je zdelo, da oče, in tudi Bill sam, v to nista bila najbolj prepričana.

Košček parafina v skledici se je skoraj povsem stalil. Plamen vžigalice se je zmanjšal, postal je moder, in ugasnil. Bill je pomočil prste v tekočo snov in jih z rahlim stokom takoj spet umaknil. Z nasmeškom je pogledal Georgea, kot bi se hotel opravičiti. »Vroče,« je dejal. Po nekaj sekundah je prste znova pomočil noter in pričel premazovati stranico ladjice z voskom, ki se je hitro sušil v mlečen megličast sloj.

»Ali lahko še jaz malo?«

»Prav. Samo pazi, da ne pride na rjuho, ker te bo mama ubila.«

George je pomočil prst v parafin, ki je bil še vedno precej topel, vendar ne vroč, in ga začel nanašati na drugo stran ladjice.

»Ne preveč, ti rit!« je rekel Bill. »Ali bi rad, da se potopi že na p-prvem križarjenju?«

»Oprosti.«

»Saj je v redu. Samo p-počasi.«

George je končal tudi drugo stranico, nato je ladjico poddržal v rokah. Nekoliko težja je bila, a ne preveč. »Superca,« je rekel. »Ven jo grem spuščat.«

»Ja, kar daj,« je rekel Bill. Naenkrat je bil videti utrujen. Utrujen in še prav nič boljši.

»Želim si, da bi lahko šel zraven,« je rekel George. Res si je želel. Bill je po navadi postal čez nekaj časa ukazovalen, ampak vedno je imel najboljše zamisli. »Tole plovilo je prav-zaprav tvoje.«

»Ona,« je rekel Bill. »Tole je ladja in ladja je vedno že-žen-skega spola.«

»Prav, potem pa ona.«

»Prav rad bi šel s tabo,« je čemerno odvrnil Bill.

»No, potem pa ...« se je George z ladjico v roki prestopal z ene na drugo nogo.

»Obleci se za dež,« je rekel Bill, »če ne se boš pre-prehladil, kot sem se jaz. Sicer pa si se najbrž itak že na-nalezal od mene.«

»Hvala, Bill. Luštna ladja je.« Nato pa je storil nekaj, česar ni že zelo dolgo, nekaj, česar ne bo Bill nikdar pozabil: sklonil se je in brata poljubil na lice.

»Zdaj se boš pa res nalezal, ti rit,« je dejal Bill, a je bil kljub temu vesel. Nasmehnil se je Georgeu. »Pospravi zdaj še vse te stvari. Če ne bo mama sitna.«

»Seveda.« Pobral je vse pripomočke za impregnacijo in odšel prek sobe, z ladjico, ki je negotovo stala na vrhu škatle s parafinom, po strani zataknjene v majhno skledo.

»G-G-Georgie?«

George se je obrnil, da bi pogledal brata.

»Pa pa-pazljiv bodi.«

»Seveda,« je odvrnil in majčkeno nagubal obrv. Kaj takega po navadi reče mama, ne pa brat. Bilo je prav tako čudno kot malo prej tisti poljub. »Seveda bom.«

Odšel je ven. Bill ga ni videl nikoli več.

Sedaj je bil tukaj, tekel je za svojo ladjico po levi strani Ulice Witcham. Tekel je hitro, ampak voda je bila hitrejša in ladjica se je začela oddaljevati. Slišal je bučanje in kakšnih petdeset metrov po klancu navzdol zagledal, kako voda iz obcestnega kanala v slapu pada v meteorni jašek, ki je bil odprt. Bil je podolgovate in polkrožne oblike, vsekan v robnik, in George je opazoval, kako se je ogoljena veja z lubjem, ki je bilo temno in svetlikajoče se kot tjulnjeva koža, zarila v žrelo odtoka. Za trenutek se je obesila za rob in nato zdrsnila v globino. In tja je bila namenjena njegova ladjica.

• 22

»O drek na palci!« je obupano zavpil.

Še bolj se je pognal in za trenutek se je zdelo, da bo ladjico ujel. Nato pa mu je na eni nogi spodrsnilo, da je razkrečeno kleknil in si odrl kožo na kolenu ter zavpil od bolečine. Iz te nove perspektive na nivoju pločnika je opazoval, kako se je ladjica dvakrat zavrtela, ko jo je ujel vrtinec in v trenutku je izginila

»Drek na palci!« je znova zavpil in s pestjo udaril po asfaltu. Zopet ga je zbolelo in čisto malo je zajokal. Na kakšen neumen način je izgubil ladjico!

Počasi je vstal in stopil do jaška. Nato je pokleknil in pokukal vanj. Voda je votlo odmevala, ko je padala v temo. Zvok je bil kar malo strašljiv. Spomnil ga je na ...

»Huuh!« Vzkrik je potegnilo iz njega, kot bi ga imel na vrvi, in od strahu je trznil.

Tam notri so bile rumene oči. Oči, kakršne si je vselej predstavljal, čeprav jih ni nikoli videl, tam, v kleti. *Ena žival je, je zmedeno pomislil, najbrž je žival, mogoče mačka, ki je padla tja noter ...*

Ne glede na to je bil pripravljen zbežati ... zbežati čez sekundo ali dve, ko si bo njegovo mentalno stikalo opomoglo od šoka, ki so ga povzročile tiste žareče rumene oči. Pod prsti je čutil hrapavo površino razrite ceste in tenko plast hladne

vode, ki se je razlivala okoli. Dvignil se je na noge ter se pričel umikati, v tistem trenutku pa je zaslišal glas, povsem miren in prav prijazen glas, ki ga je nagovoril iz notranjščine meteornega jaška.

»Zdravo, Georgie,« je reklo.

George je pomežiknil in še enkrat pogledal. Komajda je verjel, kar je videl. Bilo je kot iz pravljice, ali iz filma, za katerega veš, da bodo živali v njem govorile in plesale. Če bi bil deset let starejši, ne bi verjel tega, kar je videl, ampak ni jih imel šestnajst. Star je bil šest let.

V odtočnem jašku je bil klovn. Svetloba tam znotraj je bila slaba, a dovolj dobra, da je George Denbrough prepoznal to, kar je videl. Klovn je bil, čisto tak kot v cirkusu ali na televiziji. Izgledal je kot križanec med Bozom in Clarabellom iz jutranje otroške oddaje Howdy Doody, ki je namesto z besedami govoril tako, da je pritiskal – ali pa je nemara pritiskala, saj nikoli ni prav vedel, kakšnega spola je pravzaprav – na hupo. In tam v oddaji je bil Buffalo Bob edini, ki je razumel Clarabella, in George je zaradi tega vselej pokal od smeha. Obraz klovna v jašku je bil bel, smešni šopi rdečih las so mu na vsaki strani štrleli iz plešaste glave, na ustih pa je imel narisani velik klovnovski nasmeh. Če bi George živel nekaj let kasneje, bi prav gotovo prej pomislil na Ronalda McDonalda kot pa na Boza ali Clarabella.

Klovn je v eni roki držal šop balonov najrazličnejših barv, ki so bili videti kot čudovito zrelo sadje.

V drugi roki je imel Georgeovo papirnato ladjico.

»Ali bi rad svojo ladjico, Georgie?« Klovn se je smehljajal.

Tudi George se je nasmehnil. Ni si mogel pomagati, tisti nasmeh je bil takšen, da si enostavno moral odgovoriti. »Seveda bi jo rad,« je rekel.

Klovn se je zarežal. »Seveda bi jo rad! Ta je pa dobra! Zelo dobra! Kaj pa kakšen balon?«

»No ... Seveda!« Iztegnil je roko ... in jo nato čez hip nedolžno umaknil. »Ne smem jemati stvari od tujcev. Tako pravi oči.«

»Tvoj očka je pameten,« je odvrnil klovn v jašku in se smehljaj. *Kako sem lahko*, je razmišljal George, *pomislil, da so njegove oči rumene?* Bile so svetle, igrivo modre, prav takšne barve, kot so bile mamine in Billove. »Zelo pameten, zares. Zato se ti bom predstavil. Jaz, Georgie, sem gospod Bob Gray, pravijo mi tudi plešoči klovn Pennywise. Pennywise, naj ti predstavim Georgea Denbrougha. George, predstavljam ti Pennywisa. Tako, sedaj se pa pozna. Jaz nisem tujec zate in ti nisi tujec zame. A ne da?«

• 24 George se je zahihital. »Najbrž res ne.« Znova je iztegnil roko ... a jo je hitro spet umaknil. »Kako pa si prišel tja dol?«

»Nevihata me je kar odpiihnila,« je rekel plešoči klovn Pennywise. »Cel cirkus je odpihnila. Ali vonjaš cirkus, Georgie?«

George se je nagnil naprej. In nenadoma je lahko vonjal arašide! Vročje pražene arašide! In omako! Tisto belo, ki jo poliješ po pomfriju skozi luknjico v pokrovčku! Vonjal je sladkorno peno in pečene krofe ter oddaljeni, a močan smrad iztrebkov divjih živali. Zaduhal je bohoten vonj žagovine, ki je bila posuta po glavni potki cirkuškega semnja. A kljub temu ...

Kljub temu je bil nekje spodaj pod vsem tem tudi smrad poplavljenе zemlje in razpadajočega listja in temne sence meteornege jaška. Smrdelo je po vlagi in gnilobi. Smrdelo je po kleti.

Ampak tiste druge vonjave so bile močnejše.

»Seveda vonjam,« je odvrnil.

»Ali bi rad svojo ladjico, Georgie?« je vprašal Pennywise. »Ponavljam le zato, ker nisi videti preveč navdušen.« Smehljaje jo je dvignil. Oblečen je bil v vrečasto svileno oblačilo z velikimi oranžnimi gumbi. Svetla kravata žareče modre barve mu je visela čez prednjo stran, na rokah pa je imel bele rokavice, kakršne sta nosila tudi Miki Miška in Racman Jaka.

»Ja, seveda,« je rekel George, ko je gledal dol v odtočni jašek.

»In balon? Rdečega imam, in zelenega in rumenega in modrega ...«

»Ali lebdijo v zraku?«

»Lebdijo?« Klovnov nasmeh je postajal vse širši. »O ja, seveda. Lebdijo! In tamle je sladkorna pena ...«

George je segel navzdol.

Klovn ga je prijel za roko.

In George je videl, kako se je klovnov obraz spremenil ...

Kar je videl, je bilo tako grozno, da so bile najhujše predstave o pošasti v kleti v primerjavi s tem videti kot sladke sanje; kar je videl, je bilo, kot bi z enim samim udarcem krempljev v hipu odpihnilo njegovo zdravo pamet.

»Lebdijo,« je s prihuljenim, hihitajočim se glasom mrmral stvor v odtoku. Georgeovo roko je držal v svojem krutem, podlem prijemu; potegnil ga je proti strašni temi spodaj, kjer je šumela in bučala in rjovela voda, ki je tovor v viharju nakopičenega odpada nosila proti morju. George je obrnil glavo stran od te dokončne črnine in pričel kričati v dež, ki je še kar padal. Brezumno je kričal v belo jesensko nebo, ki se je tistega dne, jeseni 1957, krivilo nad Derryjem. Njegovi kriki so bili rezki in predirljivi, ljudje iz zgornje in spodnje strani Ulice Witcham so stopili k oknom ali celo planili na vhodno verando.

»Lebdijo,« je renčalo, »lebdijo, Georgie, in ko boš tukaj spodaj z mano, boš tudi ti lebdel ...«

Georgeova ramena so udarila ob cementni robnik in Dave Gardener, ki tistega dne zaradi poplav ni šel v službo v tovarno čevljev, je videl majhnega dečka v rumeni pelerini, majhnega dečka, ki je kričal in se zvijal v jarku, polnem blatne vode, ki mu je zalivala obraz in dušila njegove krike.

»Tukaj spodaj vsi lebdimo,« je šepetal hihitajoč, pokvarjen glas, in naenkrat je bilo slišati parajoč hrup, vse se je zableščalo od bolečine, in Georgea Denbrougha ni bilo več.

Dave Gardener je bil prvi tam, in čeprav je prispel le petinštirideset sekund po prvem kriku, je bil George Denbrough že mrtev. Gardener ga je zgrabil za zadnji del dežnega plašča in ga potegnil na cesto ... in začel še sam kričati, ko ga je v svojih rokah obrnil k sebi. Leva stran Georgeove pelerine je bila sedaj svetlo rdeča. Kri je tekla v meteorni odtok iz raztrganine, kjer je bila prej leva roka. Glavič kosti, grozljivo bel, je štrlel skozi razparano tkanino.

Dečkove oči so bile široko odprte in obrnjene v belo nebo, in ko se je Dave opotekel vstran in proti drugim ljudem, ki so tekli z vseh stran ulice, jih je zalival dež.

Nekje spodaj, v jašku, ki je bil tako poln, da mu je grozilo razliti je (spodaj ni mogel biti nihče, je v prizadetem besu, ki je mejil na agonijo, novinarju derryjskih *Novic* kasneje zatrjeval okrožni šerif, še Herkula bi takšen tok vode odplaknil) je Georgeova ladjica iz časopisnega papirja napredovala skozi temačne prekate in dolge betonske hodnike, po katerih je ječala in bučala voda. Nekaj časa je hitela naprej skupaj z mrtvo kuro, ki je plavala ob njej s tistimi rumenkastimi kremplji, kakršne imajo tudi plazilci, obrnjenimi navzgor proti stropu, od katerega je kapljalo, da bi nato na nekem razvodju kuro odneslo levo, medtem ko je Georgeova ladjica šla naravnost naprej.

Uro kasneje, ko so Georgeovo mater na urgenci derryjske bolnišnice oskrbeli s pomirjevali in je Jecljavi Bill presunjen in bled in tih sedel v svoji postelji ter poslušal očeta, kako hripavo ihti v salonu, kjer je takrat, ko je George odšel ven, mama igrala *Za Elizo*, je ladjico izstrelilo skozi betonski izliv kot metek iz cevi pištole, nato pa je z veliko hitrostjo švignila po žlebu ob zapornici v potok. Ko se je dvajset minut kasneje zapeljala v kipečo, naraslo reko Penobscot, se je skozi špranjo

na oblačnem nebu začela kazati prva modrina. Nevihte je bilo konec.

Ladjica se je potapljala in se gugala, včasih je zajela nekaj vode, vendar ni potonila; brata sta jo dobro impregnirala. Ne vem, kje se je nazadnje ustavila, če se je sploh kdaj; morda je prišla do morja, kjer bo jadrala vekomaj kot čarobni čoln iz pravljice. Vse, kar vem, je, da je še vedno plula in jahala nabrekle poplavne valove, ko je šla čez mejo mestnega okrožja Derry v državi Maine, kjer je za vedno odšla tudi iz te pripovedi.

2. poglavje PO PRAZNOVANJU (1984)

1

Adrian je nosil klobuk, tako je kasneje policiji povedal njegov ihteči ljubimec, le zato, ker si ga je priboril v igri na zabaviščni stojnici sejmišča v parku Bassey, samo šest dni, preden je umrl. In bil je ponosen nanj.

»Nosil ga je, ker je imel *rad* to usrano malo mesto!« je na policiste vpil Don Hagarty, njegov dragi.

»Počasi, počasi, no ... Nobene potrebe ni, da bi uporabljali take besede,« je policist Harold Gardener miril Hagartyja. Harold Gardener je bil eden od štirih sinov Dava Gardenerja. Tistega dne, ko je oče našel mrtvo, enoroko telo Georgea Denbrougha, je bil star pet let. Tega dne, skoraj sedemindvajset let kasneje, jih je imel dvaintrideset in lasje so se mu že začeli redčiti. Zavedal se je žalosti in stvarne bolečine Dona Hagartyja, a ga kljub temu ni mogel jemati čisto resno. Ta mož – če ga je sploh mogoče tako imenovati – je bil naličen, oblečen je bil v satenaste hlače, ki so bile tako ozke, da si lahko med gubami videl obrise njegovega premoženja tam spodaj. Žalost ali ne, večja ali manjša bolečina, navsezadnje je bil samo peder. Kot njegov prijatelj, pokojni Adrian Mellon.

»Pojdimo še enkrat od začetka,« je rekel Haroldov partner Jeffrey Reeves. »Stopila sta iz Falcon kluba in se obrnila proti Kanalu. Kaj pa potem?«

»Kolikokrat moram, vama idiotoma, še povedati?« Hagarty je še vedno kričal. »Ubili so ga! Porinili so ga čez ograjo! V svojem mačističnem mestu so si privoščili še en lep dan!« Don Hagarty je začel jokati.

»Še enkrat,« je potrpežljivo ponovil Reeves. »Stopila sta iz Falcona. In potem?«

V sobi za zaslišanje na koncu hodnika sta dva derryjska policista govorila s sedemnajstletnim Stevom Dubayem; v pisarni uradnika za nadzor pogojnih izpustov sta druga dva izpraševala osemnajstletnega Johna Gartona, ki so ga klicali Webby; v pisarni šefa policije v petem nadstropju pa sta načelnik Andrew Rademacher in pomočnik okrožnega tožilca Tom Boutillier zasliševala petnajstletnega Christopherja Unwina. Unwin, na sebi je imel obledeli džins, zamaščeno majico in okovane usnjene motoristične škornje, je jokal. Rademacher in Boutillier sta se spravila nanj, ker sta pravilno ocenila, da je najšibkejši člen verige.

»Gremo še enkrat skozi,« je rekel Boutillier v trenutku, ko je dve nadstropji nižje iste besede izrekel Jeffrey Reeves.

»Nismo ga hoteli ubiti,« je hlipal Unwin. »Zaradi klobuka je bilo. Nismo mogli verjeti, da še vedno nosi klobuk, čeprav je Webbyju, saj veste, rekel tisto. Samo prestrašiti smo ga hoteli, ker je ...«

»Zaradi besed, ki jih je izrekel,« mu je segel v besedo načelnik Rademacher.

»Ja.«

»Johnu Gartonu, sedemnajstega, popoldne.«

»Ja, Webbyju.« Unwina so zalile sveže solze. »Ampak smo ga hoteli rešiti, ko smo videli, kam gre vse skupaj ... Vsaj midva s Steviejem Dubayem sva poskušala ... Nismo ga hoteli *ubiti!*«

»Nehaj no, Chris, ne ga srat,« je rekel Boutillier. »Malega pederčka ste vrgli v Kanal.«

»Ja, ampak ...«

»In nato ste se vsi trije prijavili, da bi si olajšali dušo. In načelnik Rademacher in jaz to ceniva, a imam prav, Andy?«

»Še kako. Moraš biti pravi mož, da stojiš za tistim, kar si storil, Chris.«

»Zato se ne zajebavaj sedaj s temi lažmi. Hoteli ste ga vreči preko v prvi sekundi, ko ste ga ugledali ... njega in njegovega buzerantskega prijateljčka ... kako prihajata iz Falcona, a ne da?«

»Ni res!« je Chris Unwin ognjevitro protestiral. Boutillier je iz naprsnega žepa na srajci vzel zavitek cigaret Marlboro in si eno vtaknil v usta. Ponudil je tudi Unwinu. »Cigareto?«

Unwin jo je vzel. Boutillier je moral s prižgano vžigalico uloviti vrh cigarete, ki je nemirno trepetala v Unwinovih ustih.

»Nato pa ste videli, da nosi tisti klobuk?« je vprašal Rademacher.

Unwin je globoko vdihnil cigaretni dim, sklonil glavo, da so mu mastni lasje padli čez oči, in izpustil dim skozi nos, ki je bil posut z mozolji.

»Ja,« je rekel tako tiho, da se ga je komaj slišalo.

Boutillier se je nagnil proti njemu, rjave oči so se mu bleščale. Na obrazu je imel plenilski izraz, njegov glas pa je zvenel blago. »Kaj praviš, Chris?«

»Sem rekel, da ja. Vsaj zdi se mi. Hoteli smo ga vreči v vodo. Nismo ga pa hoteli ubiti.« Pogledal ju je, z razburjenim in obupanim obrazom, še vedno ni mogel dojeti velikanske spremembe, ki se je v njegovem življenju zgodila, odkar je prejšnjega večera ob pol osmih šel iz hiše, da bi z dvema prijateljema ujel zadnjo noč derryjskega Praznovanja ob Kanalu. »Nismo ga hoteli ubiti!« je ponovil. »In tisti tip pod mostom ... še vedno ne vem, kdo je bil.«

»Kakšen tip neki?« je vprašal Rademacher brez velikega zanimanja. Ta del zgodbe sta slišala že prej, a nobeden od nju mu ni verjel ... Vsak obtoženi umora prej ko slej potegne od nekod skrivnostnega tretjega. Boutillier je celo uporabljal ime za ta fenomen. Pravil mu je »sindrom enorokega moža«, po tisti stari televizijski seriji *Begunec*.

»Tip v klovnovski obleki,« je rekel Chris Unwin in zatrepetal. »Tip z baloni.«

Praznovanje ob Kanalu je potekalo od 15. do 21. julija in je bilo zelo uspešno, s čimer se je strinjala večina prebivalcev Derryja: velika stvar za samozavest in podobo mesta ... in mestno blagajno. Festival, ki je trajal teden dni, je bil namenjen praznovanju stote obletnice odprtja Kanala, ki je bil speljan skozi mestno središče. Kanal je v letih od 1884 do 1910 omogočil trgovanje s hlodovino, Kanal je povzročil, da se je Derry v kratkem času razcvetel.

Mesto so za to priložnost uredili na vseh koncih. Luknje na cestah, za katere so prebivalci vedeli, da niso bile pokrpane deset ali več let, so lično zapolnili z vročim asfaltom in ga lepo gladko povaljali. Občinske stavbe so znotraj prenovili in zunaj prebarvali. Najgrše grafite v parku Bassey – veliko jih je bilo odkrito naperjenih proti homoseksualcem, kot denimo UBIJ VSE BUZIJE in BOG VAM JE POSLAL AIDS, HOMIČI!! – so s peskanjem odstranili s klopi in lesenih ograj pokritega prehoda čez Kanal, ki so mu rekli Most poljubov.

Muzejsko razstavo o zgodovini Kanala so postavili v treh praznih izložbah v središču mesta in jih napolnili z gradivom, ki ga je pripravil Michael Hanlon, lokalni knjižničar in ljubiteljski zgodovinar. Najstarejše družine v mestu so posodile svoje skoraj neprecenljive zaklade in v prazničnih dneh je skoraj štirideset tisoč obiskovalcev plačalo četrtaka, da so si lahko ogledali gostilniške menije iz let pred 1900, dele nakladalnih strojev in sekir in drvarskih kavljev iz osemdesetih let 19. stoletja, otroških igrač iz dvajsetih let in več kot dva tisoč fotografij ter devet filmskih kolutov s posnetki življenja, kakršno je bilo v Derryju v preteklih stotih letih.

Muzej je podprlo Derryjsko žensko društvo, ki je cenzuriralo nekatere izmed predlaganih Hanlonovih razstavnih kosov, med njimi t. i. »potepuški stol«, s katerim so v 19. stoletju mučili prestopnike, in nekatere fotografije (denimo slike Bradleyjeve tolpe po razvpitem strelskem obračunu). Ampak vsi

so bili mnenja, da je bil projekt kljub temu velikanski uspeh, saj nihče v resnici ni hotel gledati tistih s krvjo omadeževanih starin. Pomembneje je bilo, da so izpostavili pozitivno in izločili tisto negativno, kot so rekli.

V Derryjskem parku so postavili velik črtast šotor in vsak večer so bili tam koncerti različnih bandov. V parku Bassey je bil zabavišni prostor, ki ga je pripravil Smokey's Greater Shows,* na njem pa so potekale tudi različne igre, ki so jih organizirali meščani sami. Posebni vlakec je na vsako uro zakrožil po starem mestnem jedru in se nazadnje ustavil na tem križčnem družabnem prostoru za zapravljanje denarja.

Tukaj je Adrian Mellon priigral papirnati cilinder s trakom I ♥ Derry, zaradi katerega je umrl!

• 32

4

»Utrujen sem,« je rekel John Garton, ki so ga klicali Webby. Enako kot prijatelja je bil nevede oblečen kot Bruce Springsteen, čeprav bi najbrž rekel, če bi ga kdo vprašal, da je Springsteen navadna reva, *toplovodar*, medtem ko je sam prisegal na bolj »hude« heavymetalce, kakršni so Def Leppard, Twisted Sister ali Judas Priest. Rokave preproste modre majice je imel odparane, da je razkazoval mišičaste roke. Gosti rjavi lasje so mu padali čez eno oko, kar je bilo bolj v stilu Johna Cougarja Mellencampa kot Springsteena. Na rokah je imel modre tetovaže s skrivnimi simboli, ki so bili videti, kot bi jih narisal otrok. »Ne morem več govoriti.«

»Samo enkrat še povej, kaj se je zgodilo na sejmu v torek popoldne,« je rekel Paul Hughes. Tudi Hughes je bil utrujen, ogorčen in potrč od vsega tega bednega dogajanja. Kar naprej je razmišljal, da je bilo vse skupaj tako, kot bi se Praznovanje ob Kanalu končalo z zaključno prireditvijo, ki so jo vsi po-

* Več kot 60 let vodilni organizator sejmov in drugih zabavnih prireditev v ameriški državi Maine. (Vse opombe pod črto so prevajalčeve.)

znali, a je nihče ni upal zapisati v Program prireditvev. Če bi jo, bi bilo videti takole:

Sobota, ob 21h: zaključni koncert v šotoru z nastopom ansambla derryjske visoke šole in Brivniškega kvarteta.*

Sobota, ob 22h: veliki ognjemet.

Sobota, ob 22.35: zaključek Praznovanja ob Kanalu z obrednim žrtvovanjem Adriana Mellona.

»Naj se jebe ta prekleti sejem,« je odgovoril Webby.

»Tako si rekel tudi Mellonu in on ti je odgovoril z istimi besedami.«

»O bog.« Webby je zavil z očmi.

»Daj no, povej, Webby,« je ponovil Hughesov partner.

Webby je še enkrat zavil z očmi in začel pripovedovati.

33 ■

5

Garton ju je videl, Mellona in Hagartyja, kako sta hodila drug ob drugem, z rokami sta se objemala okoli pasu in se hihitala kot dve puncici. Sprva je bil tudi prepričan, da opazuje dve puncici. Nato je prepoznal Mellona, ki so mu ga pokazali že prej. Videl je, kako se je Mellon obrnil k Hagartyju ... in ga na hitro poljubil.

»O mater, za bruhat!« je zgroženo zavpil Webby.

Z njim sta bila Chris Unwin in Steve Dubay. Ko je Webby pokazal na Mellona, je Steve Dubay povedal, da se mu zdi, da je drugemu pedru ime Don ali nekaj takega, pred kratkim je menda pobral gimnazijca, ki je štopal, in ga nagovarjal.

Mellon in Hagarty sta od stojnice, kjer je zadel klobuk, odšla proti izhodu zabavišča in se bližala trem fantom. Webby

* Barber Shop Mello-Men. »Barbershop« music je značilno ameriško a cappella petje, po navadi v kvartetu, ki se je v začetku tridesetih letih 20. stoletja za časa prohibicije pojavilo v brivnicah, kjer so se tradicionalno dobivali možje.

Garton je kasneje policistoma Hughesu in Conleyju razlagal, da so bila prizadeta njegova »patriotska čustva«, ko je videl prekletega buzeranta, da nosi klobuk z napisom I ♥ Derry. Tisti klobuk je bil prav trapast, slaba papirnata imitacija cilindra z veliko rožo, ki je na vrhu štrlela iz njega in se zibala na vse strani. Bedasta oblika klobuka je, kot kaže, še dodatno prizadela njegova patriotska čustva.

Ko sta Mellon in Hagarty šla mimo, objeta okoli pasu, je Webby za njima zavpil: »Ta klobuk bi si moral zatlačiti v gobec, ti ritopik zajebani!«

Mellon se je obrnil h Gartonu in mu koketno pomežiknil: »Če bi ti rad kaj dobil v svojega, dragec, imam nekaj veliko bolj okusnega, kot je ta klobuk.«

• 34

V tistem trenutku se je Webby Garton odločil, da bo spremenil fizionomijo obraza tega buzeranta. Na zemljevidu tega obraza bo videti, kot bi trčili kontinenti in bi se dvignile planine. Nihče mu ne bo govoril, naj ga vtakne v usta. *Nihče.*

Krenil je proti Mellonu. Njegov prijatelj, Hagarty, ga je preplašeno skušal potegniti v stran, ampak Mellon je kar stal tam in se smehljaj. Garton bo kasneje policistoma Hughesu in Conleyju dopovedoval, da je bil prepričan, da je bil Mellon zadet. Res je bil, se je strinjal Hagarty, ko sta ga o tem vprašala policista Gardener in Reeves ... »zadet« je bil od dveh ocvrtih langašev, premazanih z medom, ki jih je v celem dnevu pojedel na karnevalu. Morda pa zaradi tega ni prepoznal resnične grožnje, ki jo je predstavljal Garton.

»Ampak takšen je bil Adrian,« je povedal Don, ko si je z robčkom brisal oči in si razmazal senčilo na vekah. »Nikoli se ni znal paziti. Bil je eden tistih lahkovernežev, ki vselej mislijo, da se bodo stvari obrnile v pravo smer.«

Najbrž bi jih krepko dobil kar tam in takrat, če ne bi Garton začutil, da se je nekaj dotaknilo njegovega komolca. Bil je pendrek. Obrnil je glavo in zagledal Franka Machena, enega izmed policistov z derryjske postaje.

»Pomiri se, dečko,« je Machen rekel Gartonu. »Poskrbi zase in pusti ta mala gejevska fantka pri miru. Pojdi in se bavaj drugje.«

»Ali ste slišali, kako me je opsoval?« je vročekrvno vprašal Garton. Zdaj sta pristopila še Unwin in Dubay, ki sta zavohala težave in sta začela nagovarjati Gartona, naj gredo naprej, a ju je potisnil stran in jima pokazal pesti, če ga ne bosta pustila pri miru. Njegova moškost je utrpela žalitev in čutil je, da jo mora maščevati. Nihče mu ne bo govoril, naj ga vtakne v usta. *Nihče*.

»Ne vem, če te je ravno *psoval*,« je odgovoril Machen. »In ti si prvi ogovoril njega, se mi zdi. Gremo zdaj naprej, dečko. Ne bom ti rekel še enkrat.«

»Rekel mi je, da sem peder!«

»In? Ali te skrbi, da si mogoče res?« je vprašal Machen, kot bi ga to res zanimalo, in Gartonov obraz je postal temno rdeč.

Med tem pogovorom je Hagarty z naraščajočim obupom skušal odvreči Adriana Mellona s prizorišča. In, končno, je Mellon krenil.

»Pa-pa, srček!« je Adrian še predrzno zaklical prek ramena.

»Utihni, reva,« je rekel Machen. »Spravi se od tod.«

Garton je zamahnil proti Mellonu in Machen ga je zgrabil. »Lahko te tudi odpeljem na postajo, prijateljček,« je rekel Machen, »in glede na to, kako se obnašaš, to ni tako slaba ideja.«

»Naslednjič, ko te vidim, jih *boš fasal!*« je rjovel Garton za odhajajočim parom in mimoidoči so se ozirali in zijali vanj. »*In če boš nosil ta klobuk, te bom ubil! To mesto ne rabi pedrov, kot si ti!*«

Brez obračanja je Mellon pomahal s prsti leve roke, na katerih so bili nohti češnjevo rdeče barve, in med hojo še posebej pomigal z boki. Garton je spet skočil.

»Samo še eno besedo in samo enkrat se še premakni in te odpeljem,« je blago rekel Machen. »Verjemi, fant moj, da mi slim resno.«

»Daj no, Webby,« je v zadregi rekel Chris Unwin. »Umiri se.«

»A imate vi radi take tipe?« je Webby vprašal Machena, ne meneč se za Chrisa in Steva. »Ali kaj?«

»Kar se tiče ritopikov nimam nobenega mnenja,« je odvrnil Machen. »Kar imam v resnici rad, sta red in mir, in ti vznemirjaš tisto, kar imam najraje, mozoljasta faca. Torej, bi rad šel z mano, ali kaj?«

»Pridi že, Webby,« je tiho rekel Steve Dunbay. »Gremo na hot dog.«

Webby je šel in si s pretiranimi gibi popravljaj majico ter lase, ki so mu padali prek oči. Machen je kasneje, zjutraj, po smrti Adriana Mellona, v svoji izjavi povedal: *Zadnje, kar sem slišal iz njegovih ust, ko je s prijateljema odhajal, je bilo: »Naslednjič, ko ga vidim, jo bo resno skupil.«*

• 36

6

»Prosim, rad bi govoril s svojo mamo,« je že tretjič prosil Steve Dubay. »Moram govoriti z njo, da bo omehčala mojega očima, če ne me bo hudičevo premlatil, ko pridem domov.«

»Ja, samo še malo,« mu je odvrnil policist Charles Avarino. Oba, Avarino in njegov partner Barney Morrison, sta vedela, da Steve Dubay tistega večera in mogoče še mnogo prihodnjih večerov ne bo šel domov. Videti je bilo, da se fant ne zaveda, kako resno je bilo tokrat, in Avarina ne bi presenetilo, če bi kasneje izvedel, da je Dubay pustil šolo pri šestnajstih. V tistem trenutku je še vedno hodil na nižjo gimnazijo v Ulici Water. Na testiranju v sedmem razredu je njegov inteligenčni kvocient prilezel do 68.

»Povej nam, kaj se je zgodilo, ko ste videli Mellona, kako prihaja iz kluba Falcon,« ga je pozval Morrison.

»Ne, čujte, raje ne.«

»Torej, zakaj pa ne?«

»Itak sem že preveč povedal, mogoče.«

»Tukaj si, da govoriš,« je rekel Avarino. »A je kaj narobe?«

»No ... ne ... ampak ...«

»Poslušaj,« je prijazno rekel Morrison in se usedel k Dubayu ter mu ponudil cigareto. »A ti misliš, da imava midva, jaz in Chick tukaj, rada pedre?«

»Ne vem ...«

»Ali sva videti, kot bi imela rada pedre?«

»Ne, ampak ...«

»Midva sva tvoja prijatelja, Steve, mojster,« je slovesno dejal Morrison. »In verjemi, da ti in Chris in Webby ta trenutek resnično potrebujete kakšnega prijatelja. Ker bo jutri vsako sočutno srce tega mesta zahtevalo vašo kri.«

Steve Dubay je bil videti izgubljen in vznemirjen. Avarino, ki je tako rekoč bral, kaj se plete po glavi malega pridaniča, je sumil, da zopet razmišlja o očimu. In čeprav Avarino ni maral majhne derryjske gejevske družčine in kot vsi policisti v mestu bi si oddahnil, če bi bar Falcon zaprli za vselej, bi z veseljem sam odpeljal Dubaya domov. Pravzaprav bi bil navdušen, če bi lahko držal Dubaya za roke, ko bi ga očim premlatil ko mačka. Avarino ni maral gejev, vendar to ni pomenilo, da je menil, da bi jih morali mučiti in pobijati. Mellona so brutalno pokončali. Ko so ga prinesli izpod mostu čez Kanal, so bile njegove oči odprte, napolnjene z grozo. In ta tip tukaj ni imel pojma, v kaj je bil vmešan.

»Nismo mu hoteli narediti kaj hudega,« je ponovil Steve. Tako se je vedno znova branil v trenutkih, ko je bil rahlo zmeden.

»Zato nam tudi hočeš povedati vse po resnici,« je resno dejal Avarino. »Povej nam, kako je bilo, in se ti ne bo zgodilo nič hudega. A je tako, Barney?«

»Tako in nič drugače,« se je strinjal Morrison.

»Še enkrat povej ... kaj praviš?« se je dobrikal Avarino.

»Torej ...« je izdaval Steve, in nato počasi začel pripovedovati.

Leta 1973, ko je odprl bar Falcon, je Elmer Curtie pričakoval, da bodo večino gostov predstavljali potniki z avtobusov, saj je bližnje postajališče služilo trem različnim prevoznikom: Trailwaysu, Greyhoundu in prevozniku za okrožje Aroostook. Ni pa razmišljal, da je veliko avtobusnih potnikov žensk in družin z malimi otroki. Med ostalimi so mnogi skrivali steklenice v rjavih škrnicljih in sploh niso stopili z avtobusa. Prišli so le vojaki ali mornarji, ki so na hitro popili kakšno pivo ali dva, saj si med desetminutnim postankom niso mogli privoščiti kakšnega večjega pijančevanja.

• 38

Curtie se je teh okoliščin zavedel šele leta 1977, ampak takrat je bilo že prepozno: do vratu je bil zasut z neplačanimi računi in ni vedel, kako se znebiti rdečih številčk. Pomislil je na požig, ki bi prinesel zavarovalnino, ampak je bil prepričan, da ga bodo dobili, če ne bo za posel najel profesionalcev. Kje naj jih poišče, pa ni imel pojma.

Februarja tistega leta se je odločil, da bo počakal do 4. julija. Če do takrat ne bo kazalo, da se bo obrnilo na bolje, se bo preprosto sprehodil do sosednje stavbe, stopil na bus in šel pogledat, kako stojijo stvari dol na Floridi.

Ampak v naslednjih petih mesecih je bar, ki je bil znotraj ves v črnini in zlatu ter okrašen z nagačenimi pticami (brat Elmerja Curtieja je bil amaterski nagačevalec, specializiran za ptice, in Elmer jih je podedoval po njegovi smrti), presenetljivo in na tiho zacvetel. Naenkrat je namesto šestdesetih kozarcev piva in dvajsetih kozarčkov drugih pijač natočil osemdeset vrčkov piva in sto pijač ... pravzaprav sto dvajset drugih pijač ... včasih celo sto šestdeset.

Njegove stranke so bile mlade, vljudne in skoraj brez izjeme so bili moški. Mnogi med njimi so bili v nezaslišanih oblačilih, ampak to so bila leta, ko je bil takšen stil oblačenja skoraj norma, in Elmer Curtie se do leta 1981, ali nekaj takega, sploh ni zavedal, da gre večinoma za istospolno usmerje-

ne. Ko so to pripovedovali naokoli po Derryju, so se smejali na njegov račun in mu govorili, da jih farba, ampak kar je povedal, je bilo čisto res. Enako je bilo z ženo. Ko ga je varala, je bil zadnji, ki je to izvedel. A takrat mu je bilo že vseeno. Bar je prinašal denar in je bil eden izmed štirih v Derryju, ki so poslovali z dobičkom, vendar edini, ki ga razposajeni redni obiskovalci niso občasno razsuli. Ena od stvari je bila, da ni bilo žensk, zaradi katerih bi se prepirali, in ti fantje, večinoma geji, so, kot kaže, poznali skrivnost, kako se med seboj razumeti, medtem ko je njihovi heteroseksualni kolegi niso.

Ko se je zavedel spolne nagnjenosti svojih rednih strank, se mu je naenkrat zdelo, da povsod sliši zgodbe, ki so hotele Falcon prikazati v mračni luči. Zgodbice so krožile že prej, a jih Curtie pred letom '81 preprosto ni slišal. Spoznal je, da so najbolj navdušeni pripovedovalci teh štorij moški, ki jih v strahu, da se jim bo zgodilo ne vem kaj, niti z verigami ne bi mogli zvleči v Falcona. Kljub temu so se čutili poklicane, da širijo raznorazne informacije.

Govorili so, da naj bi tam vsak večer videli moške, kako plešejo in se stiskajo ter drgnejo na plesišču, moške, ki se po francosko poljubljajo za šankom, moške, ki si ga vlečejo na stranišču. Zadaj pa naj bi bila menda soba, v kateri si, če si hotel, lahko na hitro zajahal kakšen drog – tam je čakal zajeten možakar v naci uniformi in z do ramen naoljenimi rokami, ki je z veseljem naredil uslugo.

V resnici pa nič od tega ni bilo res. Ljudje, ki so prišli z avtobusne postaje, da bi si pogasili žejo s pivom ali viskijem, niso v Falconu opazili popolnoma nič nenavadnega. Res je bilo veliko moških, ampak nič drugače ni bilo v drugih delavskih gostilnah po državi. Gostje so bili geji, ampak biti gej ni sinonim za biti neumen. Če so si hoteli privoščiti, so to počeli v klubih v Portlandu. Če so si hoteli čezmerno privoščiti, v stilu klubov Ramrod ali Peck's Big Boy, so šli do New Yorka ali Bostona. Derry je bil majhen, provincialen in gejevska skupnost se je tukaj zavedala, da se ni dobro izpostavljati.

Don Hagarty je prihajal v Falcona kakšna tri ali štiri leta, dokler se ni marca 1984 prvič pojavil z Adrianom Mellonom. Pred tem Hagarty ni bil v resni zvezi, redko se je s kom pojavil skupaj več kot šestkrat. Ampak konec aprila istega leta je bilo tudi Elmerju Curtieju, ki se ni kaj dosti menil za te stvari, jasno, da sta Hagarty in Mellon par.

Hagarty je bil risar v projektivnem biroju v Bangoru. Adrian Mellon je bil neodvisni pisatelj, ki je objavljajal kjerkoli je bilo to mogoče: v revijah letalskih prevoznikov, v revijah za dekleta, lokalnih časopisih, nedeljskih prilogah, erotičnih revijah. Pisal je roman, ampak najbrž ne prav zares, saj ga je začel pisati že v tretjem letniku fakultete, to pa je bilo pred dvanajstimi leti.

• 40

V Derry je prišel, da bi napisal zgodbo o Kanalu za ilustrirani dvomesečnik *New England Byways*, ki ga izdajajo v Concordu. Adrain Mellon je naročilo prevzel, ker mu je Byways plačal vse stroške za tri tedne, skupaj s sobo v luksuznem hotelu Town House v Derryju, čeprav je bilo jasno, da bo gradivo za pisanje članka najbrž zbral v kakšnih petih dneh. Ostala dva tedna bi nato lahko dobil dovolj materiala za dodatne štiri lokalne članke.

Ampak v tem času je srečal Dona Hagartyja, zato se po treh tednih, ko je bilo njegovega angažmaja konec, ni vrnil v Portland, temveč si je našel majhno stanovanje na Kossuthovi cesti. A je tam živel le šest tednov, nato pa se je preselil k Donu Hagartyju.

8

To poletje, tako je povedal Haroldu Gardenerju in Jeffu Reevesu, je bilo za Hagartyja najsrečnejše v življenju, zato bi moral biti bolj previden: lahko bi vedel, da bog pogrne preprogo pod noge tipom, kakršen je sam, le zato, da jo lahko nato na hitro izmakne.

Edina senca, je povedal, je bila Adrianova prenapeta navdušenost nad Derryjem. Oblačil je majico z napisom MAINE NI SLAB, AMPAK DERRY JE VELIČASTEN! Nosil je šolski jopič Tigersov derryjske visoke šole. In seveda pripadajočo čepico. Trdil je, da je tukaj našel atmosfero in poživljajoči ustvarjalni zagon. Morda je bilo nekaj na tem, saj je skoraj po letu dni iz kovčka znova potegnil rokopis svojega opešanega romana.

»Pa je res nadaljeval s pisanjem?« je vprašal Gardener, a ne zato, ker bi ga to resnično zanimalo. Hagartyja je hotel pripraviti, da bi povedal še več.

»Ja, čeprav je veliko strani uničil. Rekel je, da bo morda slab roman, ne bo pa slab nedokončan roman. Hotel ga je končati do svojega rojstnega dneva v oktobru. Seveda pa ni vedel, kakšen je Derry v resnici. Mislil je, da ve, ampak tukaj ni bil dovolj dolgo, da bi začutil duha resničnega Derryja. Skušal sem mu dopovedati, ampak ni hotel poslušati.«

»Kakšen pa je duh resničnega Derryja, Don?« je vprašal Reeves.

»Še najbolj spominja na mrtvo vlačugo, ki ji iz ta male lezejo ličinke,« je rekel Don Hagarty.

Oba policista sta osuplo strmela vanj. »Grozen je ta kraj,« je dodal Hagarty. »Prava greznica. Ali vidva morda ne vesta tega? Vidva tukaj živita celo življenje in tega ne vesta?«

Nobeden izmed njiju ni odgovoril. Čez nekaj časa pa je Hagarty pripovedoval dalje.

9

Preden je v njegovo življenje vstopil Adrian Mellon, je Don načrtoval, da bo odšel iz Derryja. Tam je živel že tretje leto, predvsem zaradi tega, ker ga je vezala večletna pogodba za najem stanovanja z najbolj izjemnim pogledom na reko, ampak najemnina se je iztekala in Don je bil tega vesel. Nič več

dolgih voženj v službo v Bangor in nazaj. Nič več nelagodnega vzdušja. V Derryju se je počutil, tako je nekoč rekel Adrianu, kot v malo premaknjenem svetu. Adrianu je bil Derry morda všeč, ampak Dona je to mesto plašilo. Ne samo zaradi homofobičnega odnosa ljudi, ki se je jasno kazal, denimo, v prikritih pridigah tukajšnjih duhovnikov, temveč zaradi anonimnih čečkarij v parku, na katere si lahko pokazal s prstom. Adrian pa se je samo smejal.

»Don, v vsakem ameriškem mestu živijo ljudje, ki sovražijo geje,« je rekel. »Ne reci, da tega ne veš. Navsezadnje živimo v času kurjih možganov Ronnieja Morona in omejene pameti Phyllis Housefly.«

• 42

»Pridi z mano v park Bassey,« je odgovarjal Don, ko je videl, da Adrian misli resno, kar govori ... da Derry ni nič slabši kot katerokoli drugo srednje veliko mesto v notranjosti dežele. »Ti bom nekaj pokazal, dragi moj.«

Odpeljala sta se v park Bassey. To je bilo sredi junija, kakšen mesec, preden so Adriana umorili, je Hagarty povedal policistoma. Adriana je odpeljal na temačni, nekoliko neprijetno zaudarjajoči Most zaljubljenecv. Pokazal mu je enega od grafitarskih zmazkov. Adrian je moral prižgati vžigalico in jo podržati pod napisom, da je lahko bral.

POKAŽI MI KURCA, PEDER, DA TI GA ODREŽEM.

»Saj vem, kakšno je mnenje ljudi o gejih,« je tiho rekel Don. »Nekoč, ko sem bil še tinejdžer, so me pretepli na postajališču za tovornjake v Daytonu; neki dečki v Portlandu so mi zažgali čevlje pred bistrojem s sendviči, medtem ko je debeloriti policist sedel v svojem avtu in se smejal. Videl sem že veliko ... ampak nikoli kaj takšnega, kot je to tukaj. Poglej sem. Dobro poglej.«

Nova vžigalica je osvetlila napis: **SPRASKAJ OČI VSEM PEDROM (V BOŽJEM IMENU)!**

»Kdor piše te male moralne pridige, mora biti res zarukan. Počutil bi se mnogo bolje, če bi vedel, da gre za posameznika, osamljenega umskega bolnika, toda ...« Don je z roko

zamahnil po celi dolžini Mostu zaljubljenih. »Veliko tega je tukaj ... in zdi se mi, da vse to ne more biti delo enega samega človeka. Zato hočem oditi iz Derryja, Ade. Zdi se, da je tukaj vse preveč teh zarukancev.«

»No ja, ampak počakaj, da končam roman, prav? Prosim? Oktobra bo, najkasneje, obljubim! Tukajšnji zrak je boljši.«

»Ni vedel, da se bo moral čuvati tukajšnje vode,« je zagrenjeno rekel Don Hagarty.

10

Tom Boutillier in načelnik Rademacher sta se brez besed nagnila naprej. Chris Unwin je sklonjene glave sedel pred njima in monotono govoril v tla. To je bil del zgodbe, ki sta jo hotela slišati; to je bil del, ki bo vsaj dva od teh kretenov spravil v zapor Thomaston.

»Na sejmu ni bilo več kaj,« je govoril Unwin. »Vse najboljše vrtiljake so že odmontirali, Vražji krožnik, pa Skok s padalom, a štekate. Na avtomobilčkih za zaletavanje so že obesili znak ,zaprto. Nič več ni bilo odprto, razen otroških ringlšpilov. Zato smo šli k stojnicam z igrami. Webby je zagledal igro metanja obročev in je plačal petdeset centov. Med nagradami je videl klobuk, ki ga je nosil tisti peder, zato je metal tja, ampak je vselej zgrešil, in z vsakim metom, ki je šel mimo, je bil slabše volje, a štekate? In Steve ... on je tip, ki po navadi hodi okoli in govori, naj se pomirimo, naj se ne vznemirjamo zaradi tega ali onega, in naj se za vruga umirimo, a štekate? Ampak takrat je bil pa res zoprn, ker je vzel tisto tableto, štekate? Ne vem, kakšno tableto. Rdečo tableto. Morda je bila čisto ena taka normalna. Ves čas se je spravljal na Webbyja, da sem že mislil, da ga bo kresnil, a štekate? Kar naprej mu je govoril, da ne more zadeti tistega pederskega klobuka ... da je pa res brezveznik, če ne more zadet buzerantskega klobuka. In nazadnje mu je ženska dala nagrado, čeprav obroč ni zadel,

kot bi moral ... ker se nas je hotela znebiti, se mi zdi. Ne vem. Mogoče ne, ampak se mi zdi, da ja. Dala mu je tisto piščalko, štekate? Ko pihneš in se razvije in spusti zvok, kot bi prdnil, štekate? Jaz sem imel eno tako. Dobil sem jo za noč čarovnic ali za novo leto ali en tak preklet praznik ... Super je bla, sam sem jo zgubil. Al pa mi jo je nekdo sunil iz žepa na dvorišču pred šolo, a štekate? In sejem se je že zapiral in mi smo šli proti izhodu in Steve se je še kar spravljaj na Webbyja, ker ni mogel zadet tistega pederskega klobuka, štekate, in Webby ni nič rekel, in vem, da to ni bil dober znak, in me je blo že precej strah, a štekate? In sem vedel, da bi morali spremenit temo pogovora, ampak se nisem mogel nič spomnit, štekate? In ko smo prišli na parkirišče je Steve rekel ‚Kam bi pa šli? A domov?‘ In je Webby rekel ‚Gremo še mal okol, do Falcona najprej, da vidimo, če je tist peder kje tam.‘

Boutillier in Rademacher sta se spogledala. Boutillier je dvignil en prst in se potrkal po licu: najbrž se tale bimbo v motorističnih škornjih ne zaveda, ampak sedaj pripoveduje zgodbo o naklepnem umoru.

»In sem rekel, da ne, da moram domov, in je Webby rekel ‚A se bojiš it mimo tistega buzerantskega kafiča.‘ In sem mu rekel, da ne, hudiča! In Steve, ki je bil še vedno zadet al kaj, je govoril ‚Gremo sfaširat mal pedrskega mesa! Gremo sfaširat neki pedrskega mesa! Gremo sfaširat ...‘

11

Vse se je v času ujelo tako, da je bilo ravno prav narobe za vse. Adrian Mellon in Don Hagarty sta po dveh pivih stopila iz Falcona, odšla mimo avtobusne postaje in se prijela za roke. Nobeden od njiju ni razmišljal, da bi lahko bilo kaj narobe, njuno obnašanje je bilo spontano. Ura je bila dvajset čez deset. Prišla sta do vogala in se obrnila levo. Most poljubov je bil petsto metrov više ob reki, ki sta jo zato hotela prečkati po

mostu v podaljšku Ulice Main, ki je bil precej manj slikovit. Vodostaj reke Kenduskeag je bil poleti nizek, le kašnega pol metra, zato je voda leno tekla okrog betonskih stebrov.

Ko je terenec zapeljal vštric z njima (Steve Dubay je dvojico opazil takoj, ko sta zapustila Falcon, in radostno s prstom kazal v njuno smer), so bili že čisto razburjeni.

»Zapelji pred njiju! Zapelji pred njiju!« je kričal Webby Garton. Oba moška je tedaj osvetlila ulična svetilka, zato je opazil, da se držita za roke. To ga je razjarilo ... ampak ne v tolikšni meri, kot ga je razkačil klobuk. Velika papirnata roža na njegovem vrhu se je trapasto majala sem in tja. »Zapelji pred njiju, prekleto!«

In Steve je zapeljal.

45 ■

Chris Unwin je kasneje zanikal, da bi aktivno sodeloval pri tistem, kar je sledilo, ampak Don Hagarty je povedal drugače. Rekel je, da je Garton skočil iz avta, še preden se je popolnoma ustavil, ostala dva pa sta mu hitro sledila. Nato so se pogovarjali. Ne preveč prijazno. Adrian ni več predrzno jezikal ali se spakoval, saj je spoznal, da sta se tistega večera znašla v velikih težavah.

»Daj mi ta klobuk,« je rekel Garton. »Daj mi ga, peder.«

»Če ti ga dam, ali naju boste pustili pri miru?« Adrian je od strahu težko dihal, skoraj mu je šlo na jok, s preplašenimi očmi je pogledoval zdaj Unwina, zdaj Dubaya, zdaj Gartona.

»Samo daj mi to sranje!«

Adrian mu ga je dal. Garton je iz levega prednjega žepa kavbojk potegnil preklopni nož in klobuk prerezal na pol. S koščki se je podrgnil po zadnji plati, jih vrgel pred noge in pohodil.

Don Hagarty je v trenutku, ko so bili vsi pozorni na Adriana in klobuk, stopil nekoliko nazaj, da bi pogledal, če kje vidi kakšnega policista.

»Zdaj pa naju pust...« je začel Adrian Mellon, v tistem pa ga je Garton udaril v obraz, da se je na mostu opotekel k ograji za

pešce, ki je segala do višine pasu. Adrian je zavpil in si z roko pokrila usta. Skozi prste mu je pritekla kri.

»Ade!« je zakričal Hagarty in stekel naprej. Dubai mu je podstavil nogo, da je padel, Garton pa ga je brcnil v trebuh in zbil s pločnika na cesto. Mimo je pripeljal avto. Hagarty se je dvignil na kolena in za njim zavpil na pomoč. A ni upočasnili. Voznik, tako je povedal Gardenerju in Reevesu, se ni niti ozrl.

»Utihni, peder!« je rekel Dubai in ga od strani brcnil v obraz. Hagarty je padel na bok in polzavesten obležal v obcestnem jarku.

Nekaj trenutkov za tem je zaslišal glas ... Chris Unwin je bil ... ki mu je dejal naj izgine, sicer bo tudi on dobil, kar je bilo namenjeno prijatelju. To je v svoji izjavi potrdil tudi Unwin.

Hagarty je lahko slišal zamolke udarce in krike svojega ljubimca. Adrian je bil kot zajec v pasti, je povedal policistom. Sam se je splazil nazaj proti križišču in svetlim lučem pri avtobusni postaji, in ko je bil dovolj daleč, se je obrnil ter pogledal, kaj se dogaja.

Adriana Mellona, ki je v višino meril kakšnih sto petinšestdeset centimetrov in je tehtal morda petinšestdeset kilogramov, so si Garton in Dubai in Unwin v nekakšni trojni igri podajali med sabo. Njegovo telo se je zvijalo in premetavalo, kot bi bilo telo lutke iz cunj. Po njem so padali udarci, tudi s pestmi, njegova oblačila so se trgala. Videl je, kako je Garton udaril Mellona v mednožje. Lasje so mu viseli prek obraza. Iz ust mu je mezela kri in močila njegovo srjaco. Webby Garton je na desnici nosil dva težka prstana, eden je bil z derryjske visoke šole, drugega je izdelal sam pri tehničnem pouku. Na njem sta bili medeninasti črki DB, ki sta reliefno izstopali na površini. Kratice so pomenile Dead Bugs, ime njegovega najljubšega metalskega banda. Prstana sta raztrgala Adrianovo zgornjo ustnico in razmajala tri prednje zgornje zobe.

»Na pomoč!« je vreščal Hagarty. »Na pomoč! Na pomoč! Ubili ga bodo! Na pomoč!«

Stavbe na Ulici Main so bile temne in tihe. Nikogar ni bilo na pomoč, niti s tistega svetlega otoka svetlobe pri avtobusni postaji, in Hagartyju ni bilo jasno, kako je to mogoče, saj je bilo tam kar nekaj ljudi. Videl jih je, ko sta z Adom malo prej šla mimo. Ali res ne bo nikogar na pomoč? Prav nobenega?

»NA POMOČ! NA POMOČ! UBILI GA BODO, NA POMOČ, PROSIM, ZA BOŽJO VOLJO!«

»Na pomoč,« se je zaslíšal tihi glas levo od Hagartyja ... nato pa še hihitanje.

»Za rit in čez ograjo!« je sedaj vpil Garton. Kričal je in se smejal. Vsi trije, je Hagarty povedal Gardenerju in Reevesu, so se smejali, ko so pretepali Adriana. »Za rit in čez ograjo!«

»Za rit in čez ograjo! Za rit in čez ograjo! Za rit in čez ograjo!« je vzklikal Dubaj in se smejal.

»Na pomoč!« je rekel znova neznaten glas, in čeprav je zvenel resno, mu je takoj sledilo kratko hihitanje ... bilo je kot glas otroka, ki se ne more premagati.

Hagarty je pogledal v tisto smer in zagledal klovn ... in na tej točki sta Gardener in Reeves začela dvomiti v vse, kar je še povedal Hagarty, saj je bilo slišati kot blodnje kakšnega norca. Šele kasneje pa je Harold Gardener vendarle začel tuhtati. Kasneje, ko je ugotovil, da je Unwinov dečko prav tako videl klovn – vsaj rekel je, da ga je videl – ga je začela preganjati misel, da bi nemara lahko vse skupaj tudi držalo. Njegov partner ni bil enakih misli, ali pa tega ni priznal.

Klovn, je povedal Hagarty, je bil videti kot nekaj vmes med Ronaldom McDonaldom in tistim klovnom s televizije, Bozom ... tako se mu je zdelo na začetku. Taka primerjava se mu je vsiljevala zaradi šopov las divje oranžne barve, ki jih je imel na vsaki strani glave. Ampak če je dobro premislil, ta klovn ni bil podoben nobenemu od omenjenih. Nasmeh, ki je bil narisán prek belega obraza, je bil rdeč in ne oranžen, oči pa so se svetile v nezemeljski srebrni barvi. Morda je imel takšne kontaktne leče ... Ampak že tedaj in tudi kasneje je bil v veliki meri prepričan, da je bila srebrna resnična barva njegovih

oči. Nosil je vrečasto obleko z velikimi oranžnimi cofi namesto gumbov, na rokah je imel bele rokavice kot iz risank.

»Če potrebuješ pomoč, Don,« je spregovoril klovn, »vzemi te balone.«

Ponudil mu je šop balonov, ki jih je držal v eni roki.

»Lebdijo, vidiš,« je rekel klovn. »Tukaj spodaj vsi lebdimo; prav kmalu bo lebdel tudi tvoj prijatelj.«

12

»Klovn te je poklical po imenu,« je s povsem brezizraznim glasom dejal Jeff Reeves. Preko Hagartyjeve sklonjene glave je pogledal Harolda Gardenerja in mu z enim očesom pomežiknil.

»Ja,« je izdaval Hagarty, ne da bi dvignil pogled. »Vem, kako se to sliši.«

13

»In nato ste ga zabrisali preko,« je rekel Boutillier. »Za rit in čez ograjo!«

»Jaz že ne!« je hlastno rekel Unwin in ga pogledal. Z roko si je z oči umaknil lase in resno zrl vanju. »Ko sem videl, da mislita resno, sem skušal Steva potegniti stran, saj sem videl, da se lahko tip dobro potolče ... do vode spodaj je bilo najbrž več kot tri metre ...«

Bilo je več kot sedem metrov. Policist, ki ga je poslal načelnik Rademacher, je že izmeril.

»Ampak je popolnoma ponorel. Oba sta kar naprej kričala, 'Za rit in čez ograjo! Za rit in čez ograjo!' in nato sta ga vzdignila. Webby ga je držal pod pazduho, Steve ga je zgrabil za gornji del hlač, in nato ... nato ...«

Ko je Hagarty opazil, kaj nameravajo, je zopet skočil proti njim in na vso moč zavpil »Ne! Nikar! Ne!«

Chris Unwin ga je odrinil in Hagarty je trdo pristal na pločniku. »Ali bi ti tudi rad šel preko?« je zašepetal. »Briši, mali!«

Nato so Adriana Mellona z mostu vrgli v vodo. Hagarty je slišal, kako je pljusnilo.

»Gremo hitro stran,« je rekel Steve Dubay. Z Webbyjem sta stekla nazaj proti avtu.

Chris Unwin je stopil do ograje in pogledal prek. Najprej je videl Hagartyja, ki se je prebijal in drsel po zaraslem, nasmetenem bregu proti vodi. Nato je videl klovn. Klovn je na drugem bregu z eno roko vlekkel Adriana iz vode, v drugi pa je držal balone. Adrian je bil povsem premočen, stokal je in se dušil. Klovn je obrnil glavo in se spačil proti Chrisu. Chris je povedal, da je videl njegove svetlikajoče se srebrne oči in zobe ... velike, velikanske zobe, je rekel.

»Takšne je imel kot lev v cirkusu, stari,« je rekel, »mislim, prav tako veliki so bili.«

Nato pa, je govoril, je videl, kako je klovn potegnil za eno od Adrianovih rok in si jo položil za glavo.

»Ja, in potem, Chris?« je vprašal Boutillier. Čeprav ga ta del zgodbe ni preveč zanimal. Pravljice ga niso zanimale že od tedaj, ko je dopolnil osem let.

»Nimam pojma,« je odgovoril Chris. »V tistem trenutku me je zgrabil Steve in me odvedel k avtu. Ampak ... zdi se mi, da ga je ugriznil v pazduho.« Znova ju je pogledal v obraz, negotovo.

»Kot bi ga hotel požreti, stari. Kot bi mu hotel odgrizniti srce.«

Ne, je odvrnil Hagarty, ko sta ga izprašala v zvezi z zgodbo Chrisa Unwina. Klovn ni odvedel Ada na nasprotni breg, vsaj on tega ni videl ... pa bi lahko rekli, da ga je v tistem trenutku zelo zanimalo, kaj se dogaja ... saj se mu je tedaj že prekleto mešalo od skrbi.

Klovn, je povedal, je stal na drugem bregu z Adrianovim premočenim telesom v rokah. Adova desna roka je bila nepremično iztegnjena za klovnovo glavo, njegov obraz pa je bil res pod Adovo desno pazduho, ampak ni grizel, temveč se je smehljaj. Hagarty ga je videl, kako kuka izpod Adove roke in se smehlja.

• 50

Klovnove roke so se stisnile in Hagarty je slišal, kako so se zdrobila rebra.

Ade je zavreščal.

»Pridi, bomo skupaj lebdeli, Don,« je iz režečih se rdečih ust slišal reči klovn, ki je nato z belo orokavičeno roko pokazal pod most.

Pod mostom so lebdeli baloni ... Ne ducat balonov, ne nekaj ducatov, temveč tisoči balonov ... rdečih in modrih in zelenih in rumenih ... je bilo tam, in na vsakem od njih je bilo odtisnjeno I ♥ Derry!

»Hudimana, je moralo biti pa res veliko balonov,« je rekel Reeves in znova pomežiknil Haroldu Gardenerju.

»Vem, kako se to sliši,« se je z žalostnim glasom ponavljal Hagarty.

»Videl si torej te balone,« je rekel Gardener.

Don Hagarty je počasi dvignil roki pred obraz. »Videl sem jih jasno, kot vidim sedajle moje prste. Na tisoče jih je bilo. Spodnjega dela mostu se sploh ni videlo, toliko jih je bilo.

Rahlo so valovali, kot bi poskakovali gor in dol. In smešen cvileč zvok je bil. Zato ker so se drgnili drug ob drugega. In gozd belih vrvic je visel navzdol. Videti so bile kot bele niti pajkove mreže. Ade je spuščal grozne glasove, kot bi se dušil. Krenil sem proti njemu ... in klovn me je pogledal. Videl sem njegove oči in naenkrat sem vedel, kdo je bil.«

»Kdo je bil, Don?« je nežno vprašal Harold Gardener.

»Derry je bil,« je rekel Don Hagarty. »To mesto je bilo.«

»In kaj si storil potem?« se je oglasil Reeves.

»Zbežal sem, bedak neumni,« je izdaval Hagarty, nato pa planil v jok.

Harold Gardener je bil tiho do 13. novembra, do dneva, preden so Johna Gartona in Stevena Dubaya postavili pred derryjsko Okrožno sodišče, da bi jima sodili za umor Adriana Mellona. Tedaj je šel k Tomu Boutillierju. Hotel je, da se pogovorita o klovnu. Boutillier se o tem najprej ni želel pogovarjati, a si je premislil, ko je videl, da bi lahko Gardener storil kaj nespametnega.

»Nobenega klovn ni bilo, Harold. Edini klovn tistega večera so bili ti trije fantje. To veš prav tako dobro kot jaz.«

»Dve priči sta ...«

»Ah, beži no, to je navadno sranje. Unwin se je odločil, da bo privlekel na plan svojega ,enorokega moža' in napleteničil, češ ,Mi nismo ubili ubogega pederčka, enoroki mož ga je', takoj, ko mu je bilo jasno, da se je tokrat dobro opeknel. Hagarty pa je bil histeričen. Stal je ob strani in gledal, kako so ti mulci umorili njegovega najboljšega prijatelja. Ne bi me čudilo, če bi videl leteče krožnike.«

Ampak tudi Boutillier ni bil čisto prepričan. Gardener je lahko to videl v njegovih očeh, zato mu je izmikanje in izvijanje pomočnika okrožnega tožilca šlo na živce.

»Daj no,« je rekel. »Govoriva o dveh neodvisnih pričah. Nehaj no nalagat.«

»O, a bi rad ti naložil? A bi mi rad povedal, da verjameš, da je bil tam spodaj pod Glavnim mostom vampirski klovn? Temu jaz pravim nalaganje.«

»Ne, ne čisto tako, ampak ...«

»Ali pa mi praviš, da je Hagarty tam spodaj videl milijardo balonov, vsakega z napisom, ki je bil na klobuku njegovega ljubčka? Tudi temu jaz rečem nalaganje.«

»Ne, ampak ...«

»Zakaj me potem gnjaviš s tem?«

»*Nehaj me navzkrižno zasliševati!*« je zarjovel Gardener. »Njuna opisa sta bila enaka, nobeden od njiju ni vedel, kaj govori drugi!«

Boutillier je sedel za svojo mizo, med prsti je vrtel svinčnik. Sedaj ga je odložil, vstal, in stopil k Haroldu Gardenerju. Čeprav je bil skoraj petnajst centimetrov nižji, se je Gardener umaknil pred njegovo jezo.

»Ali bi rad, da zgubimo ta primer, Harold?«

»Ne. Seveda n...«

»Ali bi rad, da jo ti pasji sinovi odnesejo brez posledic?«

»Ne!«

»Prav. V redu. Ker se oba strinjava na tej točki, ti bom iskreno povedal, kar mislim. Ja, morda je bil tiste noči pod mostom še nekdo. Morda je bil oblečen v klovnovsko obleko, čeprav sem imel že toliko opravka z zgodbami raznih prič, da lahko uganem, da je bil najbrž kakšen potepuh ali mimoidoči v zanemarjeni obleki. Jaz menim, da je tam spodaj brskal za izgubljenim drobižem ali odvrženo hrano ... za polovico hamburgerja, ki ga je nekdo zabrisal čez ograjo, ali morda za drobtinami, ki bi jih postrgal z dna vrečke s pomfrijem. Njune oči so nato dodale svoje. Ali ni mogoče, da je bilo tako?«

»Ne vem,« je rekel Harold. Želel si je, da bi ga prepričalo, ampak ... natančnost v podrobnostih obeh izpovedi ... ne. Prepričan je bil, da to ni bilo mogoče.

»In še zaključek. Vseeno mi je, če je bil klovn Kinko ali možakar v obleki Strička Sama na hoduljah ali Hubert Veseli Homič. Če ga vključimo v primer, se bo njihov odvetnik obesil nanj prej, kot lahko rečeš ‚Jack Robinson‘. Rekel bo, da oni dve nedolžni ovčici v novih oblekah in z novo frizuro nista storila več kot to, da sta tistega tipa Mellona za hec vrgla čez ograjo. Poudaril bo, da je bil po padcu Mellon še živ; in to bo sta lahko potrdila tako Hagarty kot Unwin. Njegova klienta že nista morila, o ne! Neki psihopat v klovnovski obleki je bil. Če dovolimo, da pride zraven ta zgodba, se bo zgodilo tako, kot pravim, in ti to dobro veš.«

»Unwin bo tako ali tako povedal.«

»Ampak Hagarty ne bo,« je rekel Boutillier. »*On* namreč razume. Brez Hagartyja pa, kdo bo verjel Unwinu?«

»No, tukaj sva še midva,« je z grenkobo, ki je presenetila še njega samega, odvrnil Harold Gardener, »ampak *midva* najbrž ne bova nič rekla.«

»Oh, nehaj že!« je zarjovel Boutillier in dvignil roki v zrak. »Onadva sta ga ubila! Nista ga samo zabrisala čez ograjo, Garton je imel nož na vzmet. Mellon je bil sedemkrat zaboden, tudi v levi del pljuč in dvakrat v moda. Rane so odgovarjale nožu. Štiri rebra je imel zlomljena ... to je storil Dubay, ko ga je stisnil k sebi. V resnici so bili tudi ugrizi ... na rokah, na levem licu, na vratu. Najbrž sta bila Unwin in Garton, čeprav imamo samo en jasen odtis, ampak najbrž ni dovolj dober, da bi ga lahko uporabili na sodišču. In ja, res je, da je pod desno pazduho manjkal velik kos mesa, pa kaj potem? Eden od njiju si je pač dal duška, najbrž je imel precej trdega, ko je to počel. Stavim, da je bil Garton, čeprav tega ne bomo nikoli dokazali. In Mellonove ušesne mečice tudi ni bilo več.«

Boutillier je utihnil in srepro pogledal Harolda.

»Če bomo začeli s to zgodbo o klovnu, jih ne bomo *nikoli* zašili. Ali bi rad, da se to zgodi?«

»Ne, saj sem ti rekel.«

»Tip je bil zmeden, ampak nikomur ni hotel žalega,« je dejal Boutillier. »Potem pa ‚dere sen ja mali bija‘ so prišli mimo ti trije fičfiriči v svojih motorističnih škornjih in mu vzeli življenje. Poslal jih bom za zapahe, prijateljček, in če bom slišal, da jih je kdo tam v Thomastonu napičil v njihove male stisnjene riti, jim bom poslal razglednico in zaželel, da je imel dotični AIDS.«

Kako goreče, si je mislil Gardener. In obsodbe bodo videti zelo dobro na tvojem spričevalu, ko boš čez dve leti kandidiral za najvišjo funkcijo.

Ampak je odšel, ne da bi še rekel kakšno besedo, saj je tudi on želel, da jih pošljejo v zapor.

18

Johna Webberja Gartona so obtožili za umor prve stopnje in ga obsodili na dvajset let zopora v državni kaznilnici Thomaston.

Steven Bishoff Dubay je bil obtožen za umor prve stopnje in obsojen na petnajst let zopora v državnem zaporu Shawshank.

Christopherju Philipu Unwinu so sodili ločeno na sodišču za mladoletne in ga obtožili za umor druge stopnje. Obsodili so ga na šest mesecev v poboljševalnici za fante v South Windhamu in pogojno kazen.

V času, ko tole pišem, so vse tri obsodbe še vedno v pritožbenem postopku. Gartona in Dubaya lahko vidite vsak dan, kako opazujeta punce ali činkata s kovanci v parku Bassej, nedaleč od mesta pod Glavnim mostom, kjer so našli Mellovano raztrgano telo.

Don Hagarty in Chris Unwin sta zapustila mesto.

Na glavni obravnavi, tisti za Gartona in Dubaya, ni nihče omenil klovna.